

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/02
URBROJ: 50301-21/32-23-5

Zagreb, 2. ožujka 2023.

P.Z. br. 442

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	03-03-2023	
Klasifikacijska oznaka:	306-01/23-01/01	Org. jed.
Uredbeni broj:	60-23-04	Pri. Vrij.
		- -

Hs**NP*306-01/23-01/01*50-23-04**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obveznim odnosima (predlagateljica: dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 306-01/23-01/01, URBROJ: 65-23-03, od 9. siječnja 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obveznim odnosima (predlagateljica: dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora uputila dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 5. siječnja 2023, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se izmjena i dopuna odredbi Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22 i 156/22. – u daljnjem tekstu: ZOO), na način da se izmijeni redoslijed uračunavanja ispunjenja tražbine tako da dužnik prvo podmiruje trošak, zatim glavnice te potom kamate. Nadalje, predlaže se da je dužnik dužan platiti zateznu kamatu najviše u iznosu glavnice potraživanja.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako je u hrvatskom pravnom sustavu dužnik već zaštićen od prekomjernog plaćanja na ime zatezних kamata i to ograničenjem visine stope zatezних kamata i načelnom zabranom anatocizma kojom se zabranjuje obračunavanje kamata na iznos dospjelih neisplaćenih kamata.

Također, Vlada Republike Hrvatske ističe kako treba uzeti u obzir i činjenicu kako bi usvajanje prijedloga da zatezne kamate prestaju teći kada dosegnu visinu glavnice bilo u suprotnosti sa svrhom i funkcijom kamata kao naknadom za korištenje tuđeg novca i kao sankcijom dužnika koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze, čime bi se dovela u pitanje njihova suština, te bi se u odnos vjerovnika i dužnika unijela neravnopravnost odnosno oštetio bi se vjerovnik, a privilegirao dužnik koji bi imao pravo koristiti vjerovnikov novac bez naknade.

Predlagateljica tvrdi da vjerovnici ne bi bili oštećeni jer i dalje imaju pravo na potpunu naknadu štete koju su pretrpjeli zbog dužnikova zakašnjenja, a koja je veća od iznosa zateznih kamata na koje bi imali pravo, a koju ostvaruju u parnicama na temelju članka 30. stavka 2. ZOO-a koji propisuje da vjerovnik koji je zbog dužnikova zakašnjenja pretrpio štetu koja je veća od iznosa koji bi dobio na ime zateznih kamata, ima pravo zahtijevati razliku do potpune naknade štete.

Dakle, vjerovnik bi tada morao pokrenuti novi parnični postupak radi naknade štete u kojem bi morao dokazati da je pretrpio štetu jer nije mogao raspolagati novcem koji mu dužnik nije vratio. Navedeno bi dovelo do povećanja broja sporova i dodatnog opterećenja sudova te bi se otežala pozicija i vjerovnika i dužnika. Vjerovniku bi se otežala pozicija jer bi morao čekati okončanje parničnog postupka kako bi ostvario pravo na naknadu štete koju je pretrpio jer nije mogao raspolagati svojim novcem, a dužniku bi se povećao ukupni dug jer bi morao snositi parnični trošak u slučaju da vjerovnik uspije u postupku sa svojim zahtjevom.

Odredbom članka 172. ZOO-a predviđena su pravila o redosljedu ispunjenja u slučaju postojanja konkurencije glavne obveze u odnosu na sporedne, i redosljeda ispunjenja sporednih obveza kamata i troškova.

ZOO daje prednost sporednim potraživanjima u odnosu na glavna, a u konkurenciji sporednih daje prednost troškovima pred kamatom. Troškovi imaju prednost pred kamatama stoga što oni za vjerovnika čine gotove izdatke u gotovini i izravno ga opterećuju bez obzira na to hoće li imati uspjeha u namirenju kamata i glavnice, a kamate imaju prednost pred glavnicom, jer bi se i djelomičnom isplatom glavnice smanjile kamate.

Navedena odredba osigurava disciplinu u plaćanju i ima učinak na funkcioniranje tržišta jer utječe na dužnika da u što kraćem roku podmiri svoje obveze. Kada bi se propisalo da dužnik podmiruje kamate nakon podmirenja glavnice, dužnik ne bi imao poticaj da plati kamate jer protekom vremena ne bi došlo do povećanja duga s osnove kamata. Naime, člankom 31. stavkom 1. ZOO-a propisano je da na dospjele, a neisplaćene zatezne kamate ne teku zatezne kamate. Kako dužnik ne bi bio motiviran da dobrovoljno podmiri kamate na plaćenu glavnici, za očekivati je da bi tada vjerovnik pokrenuo novi ovršni postupak za podmirenje tražbine radi naplate zateznih kamata, što bi u konačnici dužniku povećalo ukupni dug jer bi bio dužan platiti troškove ovrhe.

Člankom 128. stavkom 1. Općeg poreznog zakona („Narodne novine”, br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 42/20. i 114/22. – u daljnjem tekstu: Opći porezni zakon) propisano je da ako porezni obveznik duguje poreze, kamate i troškove ovrhe iz uplaćenog iznosa, najprije se naplaćuju kamate i troškovi ovrhe, a nakon toga glavni porezni dug iste vrste poreza. Isto pravilo se primjenjuje i kada porezni obveznik ima pravo na povrat poreza.

Iako se ZOO ne primjenjuje supsidijarno u odnosu na Opći porezni zakon, osim u odnosu na prijeboj, promjena u slijedu naplate u ZOO-u mogla bi imati posljedice i na Opći porezni zakon u budućnosti.

Dakle, predloženim izmjenama oslabio bi se položaj vjerovnika te bi se poticalo nepravovremeno plaćanje poreznih obveza.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Sanjina Rukavinu i Juru Martinovića.

